

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA:

ŽIVOT AKO VYMAĽOVANÝ

Téma:	Zameranie:
duševné ochorenia, sociálne prostredie, verejný obraz o psychických poruchách a ochoreniach, terapeutické postupy ako súčasť liečby	Psychologická disciplína: vývinová psychológia, všeobecná psychológia, psychológia osobnosti Odporúčany odbor štúdiá: mediálne a komunikačné štúdiá, učiteľstvo a pedagogické vedy, vedy o umení a kultúre

- 1 Umenie je jedinečným prejavom ľudskej duše. Tvorivá činnosť v sebe skrýva široký potenciál
2 – v rovine profesijnej, voľnočasovej, ale aj terapeutickej. A tieto roviny sa neraz prelínajú.
- 3 U Petra sa umelecké sklony prejavovali od detstva, rád kreslil, modeloval a maľoval už
4 v materskej škole. V rodine sa nikto umeniu nevenoval, rodičia si neboli istí, či má skutočne
5 umelecké nadanie, ale dali na rady a usmernenia učiteľiek v materskej aj základnej škole
6 a prihlásili Petra do základnej umeleckej školy na výtvarný odbor. Vo výtvarnej oblasti sa mu
7 skutočne darilo, jeho práce vyberali na školské výstavy aj do súťaží. Rád si kreslil aj doma,
8 dokázal stráviť hodiny zatvorený v izbe so svojimi farbičkami.
- 9 V škole bol skôr tichý, nenápadný žiak. Úlohy si plnil, ale nemal veľmi rád aktivity, keď musel
10 hovoriť pred triedou alebo spolupracovať s ostatnými. Učitelia a učiteľky o ňom často hovorili,
11 že „má na viac“. V škole nemal zlé výsledky, ale neprekážalo mu, keď občas dostal aj horšiu
12 známku, občas zabudol na nejaké zadanie alebo sa nenaučil na písomku. Zlom nastal, keď
13 mal trinásť rokov. Vtedy jeho otcovi diagnostikovali rakovinu pankreasu v pokročilom štádiu.
14 Po niekoľkých mesiacoch od diagnózy otec zomrel. Matka stratu partnera neznášala dobre,
15 prežívala intenzívne úzkosti, dostavili sa aj poruchy spánku. Začala navštevovať psychiatra
16 a užívala medikamentóznú liečbu na zmiernenie úzkosti. S výchovou Petra a jeho mladšej
17 sestry v tom čase pomáhala stará mama. Aj Petrovi otec chýbal, uzavrel sa do seba. Okrem
18 kreslenia a fotografovania prakticky nemal iné záujmy. Prospech v škole sa mu výrazne
19 zhoršil, a hoci mali učitelia a učiteľky pochopenie pre jeho situáciu, prejavilo sa to aj na
20 koncoročných vysvedčeniach.
- 21 Voľba strednej školy bola u Petra pomerne jednoznačná. Vzhľadom na jeho školské výsledky
22 a nižší záujem o učenie sa v kombinácii s talentom v oblasti fotografovania a výtvarného
23 umenia si vybral strednú odbornú školu so zameraním na výtvarné umenie a grafický dizajn.
24 Škola však nebola v jeho rodnom meste, preto musel dochádzať a bývať na internáte
25 v krajskom meste. Štúdium bolo zamerané prakticky, čo ho bavilo. Aj tu mal niekoľko prác
26 zaradených na výstavách a súťažiach. Už počas stredoškolského štúdiu mu ponúkli aj platené

1 zákazky. Domov cestoval málo. Mal niekoľkých spolužiakov, s ktorými sa kamarátil, ale stále
2 bol skôr uzavretý. Niekedy mal problémy v noci zaspáť, tak kreslil, ráno sa cítil unavený, bolo
3 mu nevoľno a nevidel zmysel v tom, aby išiel do školy. Mal problémy s dochádzkou, ale školu
4 napokon ukončil a zamestnal sa v reklamnej agentúre, pre ktorú občas pracoval už počas
5 strednej školy.

6 Pracovný život bol iný ako študentský a priniesol do Petrovho života nové výzvy.
7 S kamarátom, ktorý sa venoval tvorbe počítačových hier, si prenajali malý byt. Prakticky
8 chodil iba do práce a domov prespať. Našiel si aj priateľku, kolegyňu z práce. Vzťah im vydržal
9 rok, potom sa rozišli. Rozchod, neustály tlak na výkon a tvorbu sa výrazne podpísal na jeho
10 duševnej pohode. Problémy so spánkom boli stále častejšie, pridával sa tlak na hrudi pri
11 pomyslení na pracovné termíny, ktorý mu bránil zaspáť. Do práce sa netešil, kolegom sa
12 vyhýbal. Po jednom ochorení na chrípku sa už do práce nevrátil. Liečenie sa vlieklo a Peter
13 jednoducho nenašiel silu po troch týždňoch vstať a ísť spať do práce. Jeho praktická lekárka
14 po niekoľkých návštevách vyslovila názor, že by mohlo ísť o vyhorenie, a odporučila Petrovi
15 návštevu psychológa alebo psychiatra.

16 Peter vyhľadanie odborníka na duševné zdravie dlhšie odkladal a snažil sa sústrediť na fyzické
17 prejavy, ktoré ho trápili. No po dlhšej práceneschopnosti a niekoľkých návštevách odborníkov
18 Petrovi diagnostikovali depresiu. Tá sa u Petra prejavovala rôznymi spôsobmi. Prežíval
19 pretrvávajúcu beznádej, dojem, že nič nemá zmysel, uzatváral sa do pochybností o sebe. Jeho
20 spánok narúšali nočné mory a nespavosť, mal problémy sústrediť sa a rozhodovať sa. Fyzické
21 príznaky ako únava, bolesti hlavy a trávacie ťažkosti ešte znásobovali jeho trápenie. Napokon
22 dal v práci výpoveď a vrátil sa do svojho rodného mesta, kde začal, s podporou mamy a sestry,
23 podstupovať medikamentóznou liečbu a psychoterapiu. Na odporúčanie svojej
24 psychoterapeutky sa vrátil ku kresbe a maľovaniu.

25 Hoci v jeho tvorbe prevládajú stále pochmúrne motívy a ťažké témy bolesti a utrpenia,
26 maľovanie mu prináša úľavu a upokojenie. Vďaka kontaktom s jedným z učiteľov zo základnej
27 umeleckej školy sa zapojil do projektu otvoreného ateliéru miestnej galérie, kde môžu mladí
28 ľudia pod vedením akademického maliara rozvíjať svoj talent a pravidelne sa stretávať pri
29 umeleckej tvorbe. V tejto skupine si Peter našiel priateľku a opäť zažil úspech so svojimi
30 dielami, ktoré boli zaradené do výberu na predajnú výstavu na podporu mladého umenia.

31

32 **Recenzia Petrových obrazov na výstave mladých umelcov**

33 *Od 15. septembra je v Mestskej galérii sprístupnená netradičná výstava mladých umelcov*
34 *a umelkýň. Vystavujú diela, ktoré vznikli v rámci otvoreného ateliéru organizovaného Mestskou*
35 *galériou v priebehu letných mesiacov pod vedením akademického maliara Svätopluka Nováka.*
36 *Medzi množstvom vystavených artefaktov nepochybne upútajú pozornosť návštevníkov tri*
37 *akvarely, ktoré vystavuje 25-ročný Peter Čierny. Čierny absolvoval štúdium výtvarného odboru*
38 *na základnej umeleckej škole a následne pokračoval vo výtvarnom zameraní aj na strednej škole.*
39 *Po skončení stredoškolského štúdia sa profesionálne venoval počítačovej grafike a fotografii*

- 1 a v súčasnosti sa sporadicky vracia aj k malbe a grafike. Treba dodať, že Peter Čierny skutočne
2 nerobí svojmu menu hanbu.
- 3 Cyklu, ktorý nazval „Zo života I., II. a III.“, dominuje čierna farba vo všetkých jej významoch
4 a metaforách. Všetky tri obrazy symbolicky spája čiara života, os tiahnuca sa rôznymi epochami,
5 krízami a traumami. Pochmúrne ladenie týchto abstraktných diel zdôrazňujú výrazné, ba až
6 dramatické ťahy štetcom, z ktorých pozorný divák číta hlboké emócie: strach, zúfalstvo či bolesť.
7 Diela akoby autenticky odrážali neľahké výzvy, ktorým čelí Čierneho generácia, a pripomínali
8 nám, že obrazy života nie sú vždy vymalované v optimistických farbách. Vynára sa otázka, či sú
9 tieto diela konzistentným filozofickým vyjadrením autorovej existenciálnej skepsy, alebo do nich
10 projektuje svoje momentálne emočné rozpoloženie. Na túto otázku azda prinesie odpoveď jeho
11 budúca tvorba, ktorej sa snád' čoskoro dočkáme..

Ako citovať tento učebný materiál:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Život ako vymalovaný*.
In: Dvorská, D., Sokolová, L., Karolčík, Š., Dovičák, M., Griguš, S., & Hrcán, Z.: Učiteľská akadémia
UK [webová stránka]. Získané z <https://www.ucitelskaakademia.sk/pripady-a-pribehy/psychologia-x-krat-inak/zivot-ako-vymalovany>

3

Prípadové štúdie a zadania sú súčasťou publikácie:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Psychológia x-krát inak*.
Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-223-5955-9.